

DE TRIBUUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3^{III}
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
Post Box 379
Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 10 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Na-verkiezing. — Open Brief aan het Zwolsche Kongres der S. D. A. P. — De Man van de Tuchthuiswet. — Sociaal-Demokratische Politiek. — Wat de Ervaring leert. — Laatste Nieuws. — De Blok-Politiek. — Wat de Verkiezingen ons leeren. III. Slot. — De Oogst binnenhalen. — Aan de »Marxisten« der S. D. A. P. — Troelstra. — Uit Zuid-Afrika: De Mijnwerkersstaking aan de Witwatersrand. — De Pest op Oost-Java. — Ingezonden: Het kleinste kwaad? — Van de Afdelingen. — Korrespondentie. — Advertentiën.

Attentie s.v.p.!

Het adres van de Redactie en van het Partij-Sekretariaat is bij
D. J. WIJNKOOP,
Pretoriusplein 3^{III}, Amsterdam.

Na-verkiezing.

Elk klassebewust arbeider stemt te Groningen op Woensdag 13 Augustus op
G. STERRINGA,
de Kandidaat der S. D. P.

Geld voor de Na-verkiezing.

Er is veel geld nodig, en hoe eer hoe beter. Het wordt ingewacht bij het bestuur van de afd. Groningen en bij het Partij-Sekretariaat. Partijgenooten en geestverwanten, geeft spoedig en veel.

Open Brief

aan het Buitengewoon Kongres der S. D. A. P. te Zwolle, door het Partijbestuur der S. D. P.

Als uw medeleden in de Internationale meenen wij ons op dit oogenblik rechtsreeks tot u te moeten wenden. Wij hebben u het volgende te zeggen:

De gevolgen van Uwe taktiek beginnen zich te vertoonen.

Gij hebt de antithese die de Nederlandsche arbeiders verdeelt, versterkt, en gij hebt u aangesloten bij een deel der bezittende klasse, de liberale partijen.

Gij hebt de verschillen tusschen de klerikalen en liberalen, die zij opzettelijk opblazen om de arbeiders verdeeld te houden, maar die inderdaad zeer klein zijn, mee opgeblazen en door uw aansluiting bij de liberalen, den schijn gewekt dat de tegenstelling tusschen de burgerlijke partijen groter is dan die tusschen Kapitaal en Arbeid.

Waartoe deedt ge dit? Waarom hiept gij de liberalen? Om zetels te krijgen.

Uw leiders hebben bij u langzaam aan sinds jaren de overtuiging doen ontstaan dat door hen, in het parlement de grootste strijd wordt gestreden. Zij hebben u sinds jaren misleid.

Gij hebt wel zetels gekregen.

Maar gij hebt uw zelfstandigheid verloren.

Gij zijt de knechten geworden van de liberale partijen.

Gij zijt de knechten der liberale partijen.

De liberalen hebben uw leider gedwongen naar de Koningin te gaan.

De liberale partijen hebben u gedwongen u tot

alles bereid te verklaren, wat van een knecht wordt verlangd.

Zij hebben u gedwongen te beloven dat gij uw eigen eischen en klassenbelangen zoudt achterstellen bij de hunne, misschien jaren lang.

De liberale partijen hebben zich, zooals wij u vooruit gezegd hadden, — wat is niet uitgekomen van wat wij u hadden gezegd? — zij hebben zich gesteld onder de leiding van de grootste vijanden der arbeiders, de vrij-liberalen, wier aantal gij zelf in de Kamer van 4 op 10 hebt gebracht.

De liberale partijen hebben zich, zoodra gij maar iets nog van vrijen wil toondet door geen ministerzetels aan te nemen, terstond aan hun program onttrokken, dat zij om u als knechten te krijgen hadden ontworpen, en waarnaar gij, om hun stemmen te krijgen, het uwe hadt pasklaar gemaakt. Zij hebben daarmee getoond, zij hebben daarmee van te voren reeds bewezen, dat zij hun program, uwe eischen niet zullen uitvoeren.

Uw verklaring om een concentratie-Ministerie of een extra-parlementair Kabinet ter wille van deze eischen te steunen door hun oorlogsbegrotingen aan te nemen, nemen zij aan omdat gij daarmee u aan hen onderwerpt. Maar zij — zij zeggen het reeds in hun leidende organen, — zij zullen die eischen in geen geval noch met u, noch zonder u uitvoeren.

Gij zijt aan handen en voeten gebonden. Talrijke zetels in Kamer, Staten en Gemeenteraden hebt ge door hen. Om die te behouden zult ge hun knechten blijven voor langen tijd.

Gij hebt den klassenstrijd tegen hen opgegeven. In den tijd van de trusts, de patroonsbonden, de duurte, de koloniale politiek en het Imperialisme hebt gij een stilzwijgend accoord met hen gemaakt.

Gij krijgt uw loon. Gij zijt knechten, gij en uw leiders, en verdient als knechten te worden behandeld.

Wij, uwe oude partijgenooten, hebben u dit van af de congressen in den Haag, Utrecht en Haarlem voorspeld, Het moest zoo komen. Het verbaast ons niet.

Maar nu vraagt de bourgeoisie, niet tevreden dat gij u reeds onderworpen hebt, een laatste slaven-daad van u.

En deze daad is zoo laag, zoo afschuwelijk vernederend niet alleen voor u, maar voor uw geheele klasse op de geheele wereld, dat zij ons, S. D. P., brengt tot een laatste woord van waarschuwing aan u.

Wij kunnen het niet aanzien dat een deel van onze eigen klasse den weg naar het Socialisme zoo verlaat, het doel zoo veel verder van ons brengt, het karakter der arbeiders voor zoo'n langen tijd bederft.

Waarom willen de liberalen u als ministers?

Om u zwak te maken, om uw krachten te breken. Zij willen u mede verantwoordelijk maken voor hun eigen wandaden.

Zij zijn niet van plan u waarlijk algemeen kiesrecht of staatspensioen te geven. Zij zijn dit nooit van plan geweest. Zij willen u, S. D. A. P., gebruiken tegen de arbeiders. Zij willen uw leiders bederven en koopen als Burns, Briand en Millerand.

Zij willen de anarchie met kracht doen herleven.

Zij willen de verdeeldheid onder u grooter en grooter maken.

Zij willen den klassenstrijd, dien gij hebt opgegeven.

Zij willen, als het in de Kamer zoover komt, dat waarlijk algemeen kiesrecht of staatspensioen in behandeling komen, deze met hulp der rechterzijde verwerpen, of ze zoo bederven dat ge er niets aan hebt.

Zij willen u als slaven. Zij weten dat men aan slaven geen rechten geeft, maar dat men ze voor alles, zelfs voor den strijd tegen hun eigen klasse gebruiken kan.

Daartoe, om u dat te maken, heeft hun geheele taktiek tot nu toe gediend.

De S. D. P. richt een laatste woord tot u.

In naam van de Internationale, in naam van den klassenstrijd, in naam van ons heilig doel, in naam van den moed, de zelfstandigheid en den trots waarmee wij arbeidende klasse alleen ons doel kunnen bereiken, dringen wij bij u aan: Doet dezen laatsten stap op den weg der vernedering, van de nederlaag en den ondergang niet.

Verzet u tegen uw leiders.

Weigert wat zij nu van u vragen.

Weigert ministerzetels. Beloof uw steun niet aan een liberaal Kabinet.

Herneemt als het kan, den weg die naar de overwinning voert. Wordt weder zelfstandig. Doet althans den eersten stap die naar de zelfstandigheid terugvoert. Brengt het Nederlandsche proletariaat, voor welks ontwikkeling naar de Vrije Wereld wij allen verantwoordelijk zijn, niet tot volslagen vernedering, en zwakheid.

Namens de S. D. P. in Nederland, het Partijbestuur:

D. J. WIJNKOOP, Voors.

J. C. CETON, Sekr.

B. LUTERAAN.

W. v. RAVESTEIJN.

G. STERRINGA.

G. A. VADER.

L. DE VISSER.

Amsterdam, 8 Aug. 1913.

De Man van de Tuchthuiswet.

De Arb. Partij dient zich niet te kanten tegen een Kabinet-Cort van der Linden, tenzij dit Kabinet alleen mogelijk mocht blijken, door het A. K. geheel of gedeeltelijk te laten vallen.

Mr. Troelstra in Het Volk van 7 Aug.

Zooals wij reeds verleden week constateerden — al poogde Mr. Troelstra het eerst nog een oogenblik te ontkennen — de zoogenaamde «onvermijdelijke noodzakelijkheid» voor de Arb. Partij, om zich bereid te verklaren S. D. A. Pers naar een Ministerie te sturen, is er. Een andere vraag is, of die bereidverklaring niet, te laat komt. Het schijnt Mr. Troelstra's taktiek in dezen te zijn geweest: tegen de Minister-posten, toen ze te krijgen waren; vóór Minister-posten, nu ze misschien niet meer te krijgen zijn. Hetgeen bewijzen zou, dat Mr. Troelstra tenminste wijs genoeg is, om in te zien dat de S. D. A. P. als partij, van S. D. A. P.-Ministers weinig plezier kan beleven.

Natuurlijk bestaat er voor de revolutionaire sociaal-demokratie in dezen geen onvermijdelijke noodzakelijkheid: wij willen in geen geval «Soc.» Ministers in een Burgertijk Ministerie. En voor ons bestaat er geen wezenlijk onderscheid tusschen de positie ten opzichte der liberalen van toen en thans: Mr. Cort evengoed als Dr. Bos zal onwillig blijken om een waarlijk democratisch program uit te voeren.

Maar evenmin bestaat er voor de revolutionaire Sociaal-demokratie een diepgaand onderscheid tusschen de positie van

Ankersmit tot Vliegen, die het buitengewone Zwolsche Kongres der Arb. Partij (onder de noodige verklaringslezing) willen laten verklaren, dat de Arb. Partij «over haar bezwaren tegen deelneming aan een gemengd vrijzinnig-soc.-dem. ministerie zou moeten heenstappen», en de positie van Albarda tot Wibaut, die onder de noodige principiële schijn steun willen verleen aan eene of andere burgerlijke hervormingsregering **zelfs door steun toe te zeggen aan de militaire begrotingen.**

Zou er te Zwolle nog èen op de gedachte komen en voorstellen, dat de beste strijd voor hervormingen gestreden wordt door tegen het Ministerialisme en tegen het Militarisme principiële en konsekwent stelling te nemen? Zou iemand te Zwolle nog durven strijden voor het verwerpen van elke verantwoordelijkheid van welke kapitalistische Regeering ook? Wij gelooven van niet.

Zóóver heeft Troelstra's bedriegelijke politiek wel reeds niet alleen de reformisten maar ook de zoogezegde «Marxisten» der Arb. Partij geënerveerd (ontzenuwd), dat er niemand meer in de Arb. Partij voor de konsekwente sociaal-demokratische strijd met kracht opkomt. En in zooverre kan het ons ook koud laten, of te Zwolle de meerderheids- of de minderheids-resolutie wordt aangenomen, want verzeilt men met de meerderheids-resolutie op de duidelijker — voor de Arb. Partij meest gevaarlijke — klip van het Ministerialisme, met de minderheids-resolutie verzeilt men op de donkerder — maar voor de arbeidersklasse meest gevaarlijke — klip van het Militarisme.

Bovendien het moment voor S. D. A. P.-Ministers is, zooals wij zeiden, misschien reeds voorbij, en zoo geeft elke resolutie, ook als wellicht een andere dan deze aangenomen wordt, alleen maar aan de Kamerfractie de meest ruime vrijheid om te knoeien met de liberalen, precies wat voor de politiek van Troelstra noodig is, terwijl toch de liberalen onder Bos en onder Cort intrinsiek even onmachtig of onwillig zijn om het hen door de Arb. Partij gesuggereerde program uit te voeren.

Is Dr. Bos een konservatief kapitalistisch politicus van een jongere generatie, Mr. Cort — die thans van de koningin een opdracht tot vorming van een Ministerie kreeg — is er een van de oudere generatie. Maar konservatief-kapitalistisch zijn zij beiden. Ja, zij komen zóózeer overeen, dat ook Mr. Cort van der Linden eenmaal «demokraat» was. Hij was de man van het «sociaal-rechtvaardige», of zooals het door de arbeiders genoemd werd, het sociaal-langdradige Ministerie van 1897, waartegen — zaliger gedachtenis — Troelstra, Van Kol, en Schaper, toen nog frisch, een stevige soc. oppositie voerden. Mr. Cort — en daarop willen we neerkomen — is de man van de Tuchthuiswet.

Wat was de Tuchthuiswet?

Het was een Ontwerp tot Herziening van het Wetboek van Strafrecht, door Mr. Cort van der Linden als Min. v. Justitie in het Ministerie Pierson-Borgesius voorgesteld en, door het verzet der arbeiders, met het liberale Ministerie in 1901 begraven.

De Min. stelde bijv. voor (en hier volgen wij de brochure *Het Schuldregister der Regeering*, uitg. v. d. S. D. A. P., 1901):

Hij die, mondeling of bij geschrifte, opzettelijk in het openbaar tot eenig strafbaar feit, tot ongehoorzaamheid hetzij aan een wettelijk voorschrift, hetzij aan een krachtens wettelijk voorschrift gegeven ambtelijk bevel, of tot een gewelddadig optreden tegen de openbare orde opruit, wordt gestraft enz.

En in de memorie van toelichting zei de Min. o. a.:

Tegenover de meest gevaarlijke opruiing, die strekt tot omverwerping der bestaande maatschappelijke rechtsorde, is het gezag thans niet zelden machteloos. Op allerlei wijze kan de algemeene rechtsveiligheid worden bedreigd en in gevaar gebracht door eene opruiing in algemeene termen, zonder dat deze onder (het tegenwoordig bestaande) art. 131 valt. Hierin ligt een afdoende rechtsgrond voor de voorgestelde uitbreiding van het artikel... De voorgestelde wijziging heeft ten doel de opruiing strafbaar te stellen niet alleen wanneer zij zich richt op een feit in strijd met artikel der wet, maar ook dan wanneer zij strekt tot het plegen van daden in strijd met het geheel der wetgeving en met de bestaande rechtsorde.

Het Weekblad van de Diamantbewerkers had wel gelijk met toentertijd te schrijven: Het gaat opzettelijk en vierkant tegen de vooruitstrevende arbeidersbeweging.

Het volgende artikel van Corts ontwerp stelde ook strafbaar: het verspreiden van geschriften waarin tot gedragingen als in het bovengenoemde artikel bedoeld, wordt opgeruid. En daarvan zeide *Het Weekblad* van de A. N. D. B.:

Wordt het ontwerp wet, dan gaat niet alleen hij die bijv. een werkstaking proclameert de gevangenis in, benevens zij die de staking leiden, posten tuitzetten en andere maatregelen treffen, doch hetzelfde lot treft de redacteurs der vakbladen, de stellers van manifesten en strooibiljetten en desnoods ook de redacties van bladen als *Het Volk*, die gewoon zijn aan dergelijke dingen «rechtbaarheid te geven, of de rechtbaarheid daarvan te vermeederen.»

Welk verschil zal er dan nog eigenlijk blijven bestaan tusschen Nederland en Rusland? Wordt dat ontwerp wet, dan is de vrijheid van allen die zich daadwerkelijk met de zaak der arbeiders bezighouden, in voortdurend, in onafgebroken gevaar. Bestuurders van vak- en andere arbeidersverenigingen, redacteurs van en medewerkers aan vak- en volksbladen, sprekers en schrijvers die in dienst staan der arbeidersbeweging, zij allen zullen steeds de deur van de cel voor zich geopend zien. Een tijdperk van in ons land zeker ongekende politie-willekeur, een régime van de stok kan zijn intrede doen. De arbeiders zullen er hun laatste beetje vrijheid finaal bij inboeten.

Zelfs «belediging door afbeelding» werd voor Cort v. d. Linden strafbaar en zoo zou bijv. de onschuldige Hahn ook nog eenmaal door dezen concentratie-liberaal de gevangenis hebben kunnen indraaien.

Voorts werd een nieuw artikel door Cort ingelascht, luidende aldus:

„Hij die opzettelijk den goeden naam van eene in den staat gestelde macht, een met openbaar gezag bekleed lichaam, een

onderdeel van het bestuur van staat, provincie of gemeente, eene tot den publieken dienst behoorende inrichting en eene door het openbaar gezag erkende instelling, vereeniging of stichting, haar bestuur of een onder zijn beheer staande inrichting aanrandt, op zoodanige wijze dat daardoor het plegen van eenig strafbaar feit of eea uitdrukkelijk aangeduid plichtverzuim door ambtenaren of bestuurders wordt ten laste gelegd, wordt, als schuldig aan aanranding van het gezag, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.»

Dit is een artikel dat reeds van 1829 tot 1886 gold, maar toen afgeschaft werd als te reaktionair en te willekeurig. Mr. Cort wilde het in 1901 wederom invoeren! En hoe reaktionair deze maatregel was bleek uit Corts eigen toelichting:

„Openbaarheid van het feit is geen vereischte voor zijn strafbaarheid; dit volgt van zelf uit het doel van dit artikel, dat niet alleen is het tegengaan van de ondermijning van de eerbied voor het gezag, maar tevens het beschermen van dat gezag tegen krenking van zijn eer of goeden naam, welke ook wordt gevoeld al geschiedt zij niet in het openbaar.»

Bovendien wilde Mr. Cort de strafbaarheid van uitvoering van onbevoegd gegeven bevelen opheffen. Vergrooting dus van de politie-willekeur!

Deze beminnelijke liberale beul, wien Wilhelmina thans opdracht heeft gegeven, een Ministerie samen te stellen en tegen wiens Kabinet Troelstra zich niet denkt te kanten, wilde ook in de strafwet een bepaling opnemen, waardoor met oorlog gelijkgesteld zou worden:

de oproerige beweging, voorzover daarbij op vordering van het bevoegd gezag door de militaire macht geweld van wapenen wordt of kan worden aangewend.

Terecht teekent de schrijver van bovengenoemde brochure, wij meenen Vliegen die thans met Mr. Cort desnoods in één Ministerie wil gaan zitten, hierbij aan:

Dus in een staking, waarbij het tot opstootjes komt die meestal door het gezag worden geprovoceerd, en die als een „oproerige” beweging kan worden aangemerkt, kunnen de stakers in 't vervolg als „vijand” aangemerkt worden en een geheelen oorlogstoestand in het leven worden geroepen.

Ja, Vliegen, als Minister Cort zijn wet erdoor was gegaan, dan was de kleine staat van beleg, die indertijd tegen de bootwerkers en zeelieden feitelijk maar buiten de wet om werd gehandhaafd, «wettelijk» zijn geweest! En het *Weekblad* der Diamantbewerkers merkte toenmaals terecht op, dat met een dergelijke wet bij een ernstige staking

de „woordvoerders der arbeiders”, die bijv. „de soldaten zullen pogen aan te sporen niet te schieten op hun klassegenooten” „tot niet meer of minder dan levenslange gevangenisstraf konden worden veroordeeld.”

Ziehier, arbeiders, eenige staaltjes van de tuchthuiswet! Als deze wet, die in 1901 door de liberalen voorgesteld werd, in 1903 gegolden had, dan hadden de arbeiders er nog eens anders van kunnen lusten, dan nu reeds door den christelijken Kuyper geschied is. Terecht kon Borgesius in 1903, en Drucker later, dan ook opmerken dat de liberalen de orde minstens zoo goed zouden hebben gehandhaafd als Kuyper. En met zulk verraderlijk stel willen de èenen in de Arb. Partij in het Ministerie gaan zitten, en allen willen hun de oorlogsbegrotingen toestaan! Prosit! Dat het hun wel bekomme! Maar het proletariaat zal zich van zulke handlangers der kapitalistische Regeerders hoe eer hoe beter dienen los te maken. WP.

Sociaal-democratische Politiek.

Het doel der sociaal-democratische politiek is niet, tot de geboorte eener «regeerkrachtige linkerzijde» — dat beteekent eenvoudig tot weer aan de macht komen der liberale partij — mede te werken, maar de bewustwording en organisatie der arbeidersklasse te bevorderen. Dit doel wordt alleen bereikt door zelfstandige actie; elk blok, elk verbond, elk samengaan der sociaal-democratie met de burgerlijke klassen of een deel van haar brengt onherroepelijk verwarring in de rijen van het proletariaat. Zelfs in landen waar de partijgroepering zoodanig is, dat de burgerlijke democratie (de kleine burgerij) zich van de partijen van het behoud en de reactie (het groote industriele en bankkapitaal, het groot-grondbezit, de adel, de hooge ambtenaren) heeft afgescheiden, zooals bijv. in Frankrijk en Italië, brengt, gelijk de ervaring dier landen leert, zulk een samengaan niets dan ellende, tweedracht, machtsvermindering voor de arbeidersklasse. Het militarisme wordt niet verlicht, sociale of politieke hervormingen van eenig belang komen niet tot stand. Maar het anarchisme in zijn moderne vormen: syndicalisme, insurrektionisme enz. wordt sterk; de parlementaire strijdwijze raakt in discrediet, de arbeiders wenden zich van haar af.

In ons land echter is de toestand nog anders. In Frankrijk, Italië, Zwitserland bestond althans een schijnbaar politiek, zelfstandige en hervormingsgezinde burgerlijke democratie, en dit feit verlokte een deel der sociaal-democratie tot samenwerking. In Nederland bestaat zelfs die schijn niet; de burgerlijke of vrijzinnige democratie zit er vast aan de konservatieve, arbeiders-vijandelijke, van alle hervormingen afkeerende groot-bourgeoisie. Een arbeidersklasse die ten einde voor vrijheid en democratie, voor vermindering van het militarisme, voor volksleger en volksjury te werken, een verbond zou sluiten met de ergste vijanden van dit alles, zou daardoor bewijzen het meest elementaire klassebewustzijn te missen.

H. ROLAND HOLST
in «*Het Weekblad*» 13/8 '09.

Abonneert U op de Tribune.

Wat de Ervaring leert.

Socialistische Ministers blijven wel Ministers, maar zijn Socialist — af!

Kompromissen met de bourgeoisie kompromitteeren — het proletariaat!

Laatste Nieuws.

Naar wij uit goede bron vernemen heeft de P.B.-vergadering van de S. D. A. P. deze week aan de Koningin geseind:

„Sterven Duizend Angsten! Portefeuilles!!!”

De Blok-Politiek.

Zoolang (het veroveren van de politieke macht in de revolutie) niet gelukt is, kan de sociaal-democratie tot een aandeel in de staatsmacht slechts daardoor geraken, *doordat zij aan een burgerlijke regeering haar politieke macht verkoopt*. Het proletariaat als klasse kan daarbij nooit winnen, maar in het beste geval kunnen slechts de parlementariërs erbij winnen, die den verkoop afsluiten.

Het beteekent de sociaal-democratie tot politieke zelfmoord in staat achten, wanneer men van haar juist thans de deelname aan een concentratie, — een blok-politiek — verlangt, thans nu het woord van de «reactionaire massa» tot waarheid is geworden.

Gedijen zouden daarbij slechts die elementen voor wie de Partij niets anders is dan de ladder om persoonlijk hooger te komen, de strevers en de baantjesjagers.

Hoe onwrikbaarder, consequenter, onverzoenlijker de sociaal-democratie blijft, des te eerder zal zij haar tegenstanders overmeesteren. —

KARL KAUTSKY
in «*De Weg naar de Macht*», 1910.

Wat de verkiezingen ons leeren.

(III. Slot.)

De vraag omtrent de hernieuwing van het liberalisme is vooral in Duitschland ook gesteld, na en tijdens de jongste Rijksdagsverkiezingen, die èn een geweldigen aanwas van de socialistische stemmen èn tegelijk een schijnbare verjonging en radicaliseering van het liberalisme brachten.

En Kautsky is het toen geweest, die in zijn artikel «De nieuwe middenstand» het meest heeft bijgedragen tot het theoretische misverstand, als zou werkelijk de nieuwe groep van den industrieelen, technischen en intellectueelen middenstand, een kracht tot vernieuwing van het liberalisme en dus tot radicaliseering van de politieke instellingen in 't algemeen zijn.

Wij zeggen: tot dat misverstand heeft bijgedragen. Wij willen niet zeggen dat Kautsky werkelijk van meening was, dat de nieuwe middenstand, die nota bene voor een groot gedeelte in 1907 de kracht was geweest, bij de Hottentotten-verkiezingen tegen de sociaal-democratie en vóór het imperialisme aangewend, werkelijk een kracht van beteekenis voor de democratie zou blijken te zijn.

Zijn artikel was zoo vol van tegenstrijdigheden, «indien's» en «maar's», dat hij nog dezer dagen genoodzaakt is geweest in den Vorwärts een hoofdpassage er uit aan te halen, om aan te toonen, dat R. Luxemburg ongelijk had met haar bewering, dat K. door zijn artikel «illusies» omtrent den nieuwer middenstand hadt gewekt.

Hieruit blijkt wel reeds, hoe weinig helder de strekking van dat artikel was.

Maar vooral: de politieke ontwikkeling van de laatste 2 jaar heeft overvloedig — ten overvloede, zouden wij willen zeggen — weer eens de bewijzen geleverd, hoe dwaas het was om op deze groep, die evenals de oude middenstanden en de oude kleine burgerij, tusschen de beide groote klassen inweeft en heen en weer geslingerd wordt, eenige verwachtingen te bouwen.

Want juist in de kwesties, die op 't oogenblik overal in de kapitalistische wereld de alles-beheerschende zijn en steeds meer worden, die van den export van het kapitaal, «het imperialisme en de koloniale politiek», is de nieuwe middenstand, voor zoover hij niet volledig breekt met de bourgeoisie en revolutionair gaat denken, niets dan een trouwe en onontbeerlijke hulp-kohorte van de groote, liberale, imperialistische bourgeoisie.

En zeker geldt dit in nog veel sterkere mate voor ons land, dan voor Duitschland. Hier is de kracht van de imperialistische koloniale politiek, des te gevaarlijker omdat zij door een eeuwenlange traditie ook in de volksmassa's als iets natuurlijks wordt beschouwd, en omdat zij zich geleidelijk en zonder schokken heeft kunnen ontwikkelen, veel grooter dan in Duitschland, waar zij geen historischen bodem heeft en een product van den allerjongsten tijd is, pas een kwart eeuw geleden ontstaan.

Hier geldt dus in nog veel sterkere mate, wat Kautsky reeds in dat artikel van 25 Febr. 1912 schreef:

„Vergeten wij niet, dat de verandering van het Liberalisme in de meest verschillende vormen geschieden kan. Zij kan wel ertoe leiden, dat zijn radicalere elementen de overhand krijgen en het Liberalisme duurzaam een besliste strijdende positie (tegen de jonkers in Duitschland v. R.) inneemt en ons krachtig ondersteunt bij de verovering van democratische en sociale hervormingen. Zij kan echter ook ertoe leiden, dat de tegenstellingen in het Liberalisme toenemen en zijn politiek nog meer wankel, onbetrouwbaar, zonder houvast wordt dan ooit te voren, wanneer niet de eene zijde over de andere zegeviert. Zij kan een volkomen versplintering van het liberalisme ten gevolge hebben, maar ook dit, dat

binnen het liberalisme de kapitalistische, conservatieve elementen de intellectuele, voorwaarts-dringende nog krachtiger dan nu bestrijden, hen overwinnen en het liberalisme nog conservatiever maken dan het reeds was. Eindelijk is ook nog mogelijk, dat een sluwe rattenjager als Bülow (de vorige Kanselier van het Duitse Rijk) de wild-geworden intellectuelen weer vangt en met een paar suikerklontjes temt, zoodat ze zich even geduldig als in 1907 weer voor de regeeringskar laten spannen. Al deze eventualiteiten (gebeurlijkheden) zijn mogelijk en daarom zou niets verkeerder zijn, dan dat we het lot van onze Partij van dat van het liberalisme afhankelijk maakten, met het liberalisme in een nauwere gemeenschap traden of om zijnentwil ook maar een tippeltje van onze oude taktiek loslieten.

Van al de mogelijkheden, die Kautsky hier noemt, is er maar één werkelijkheid geworden, namelijk dat het liberalisme als geheel nog conservatiever, d.w.z. nog meer met huid en haar verkocht aan het Imperialisme is geworden.

Maar wat voor Duitschland geldt, geldt in nog sterkere mate voor ons landje.

Hier is het heele Liberalisme meer dan ooit geconcentreerd op de linie der Tydeman's, Nierstraszen, Knobels, Van Vollenhoven's, kortom op die van het hechte, onvervalschte groot-kapitalistische, koloniale en imperialistische Behoud.

En S. de W. heeft blijkbaar weinig van den verkiezingsstrijd meegemaakt, als hij niet weet, dat deze heeren juist op den «nieuwen middenstand» in ons land ook speculeerden, namelijk op zijn koloniale, imperialistische gevoelens, die juist hier traditioneel zijn.

De Arb. Partij heeft zooda bekend, in geen enkel opzicht, tegen de koloniale propaganda front gemaakt. Integendeel: zij telt in haar rijen ijverige voorstanders van een, zij 't ook, ethisch imperialisme, — zoo iets als een menschelijke oorlog — personen als Henri van Kol, onzen nieuwe Senator, de aanbrengrer van inlandsche oproerlingen. *)

En de Arb. Partij heeft alleen daarom o.a. zooveel stemmen van «nieuwe middenstanders» ook op zich kunnen vereenigen, omdat zij deze lieden in hun dierbaarste gevoelens niet heeft gekwetst, maar hen integendeel in hun zwak heeft getast, namelijk bij hun liberale, anti-clericale gevoelens.

Maar daaruit volgt dan ook, dat juist in het aantal stemmen op de Arb. Partij uitgebracht, voor zoover dit geen arbeidersstemmen zijn, in deze omstandigheden naast het reformistische nog een ander, zoo mogelijk nog grooter gevaar voor het karakter der Arb. Partij als «socialistische» Partij schuilt.

Arbeiders, die reformistisch zijn, kunnen revolutionair worden.

Maar burgerlijke elementen als de nieuwe middenstanders, kunnen dat niet, althans slechts voor een zeer klein deel.

Hun stemmen zijn dus een duurzaam burgerlijk blok aan het been der Arbeiderspartij, want zij moet zorgen, deze stemmen zoo mogelijk te behouden. Dat kan zij slechts door heen en weer te zwaaien tusschen revolutionaire woorden, voor de arbeiders, naast reformistische daden, en uitingen, die het liberale plebs, dat haar gestemd heeft, niet afschrikken.

De evoluties op het slappe koord gedurende het eerste Bedrijf van de Krisis hebben daar een voorbeeld van geleverd.

Men ziet dus, hoe pover 't met de resultaten en de waarde van S. de W.'s stellingen gesteld is.

Ook hij komt er toe, als al zijn lotgenooten in dien hoek, de wetenschappelijke en socialistische waarheid te verbloemen, ter wille van het ordinairste stembus-succes, ad majorem gloriam Petri J. Troelstra! **) v. R.

*) Hij bracht nl., zooda bekend, verraderlijk de namen van de te Kaïro in Egypte studeerende Javaansche revolutionairen aan de Indische Gouv. Generaal Idenburg over! RED.

**) Tot grooter glorie van Pieter Jelles.

De oogst binnenhalen.

Al deze heerlijkheden zal ik U geven, als gij neervallende, mij zult aanbidden.

Vóór de verkiezingen wees onze Partij erop, dat de beloften der liberalen niet te vertrouwen waren.

Toen de verkiezingen afgelopen waren, vond ook de S. D. A. P. het noodig haar wantrouwen uit te spreken.

En het bewijs, dat het wantrouwen gemotiveerd was, werd geleverd, toen de concentratie weigerde, om, ter nakoming van hare beloften, een ministerie zonder soc. dem. leden, te vormen.

Zóó is het steeds gegaan. Wij waarschuwen, als het tijd is. De S. D. A. P. erkent, als het te laat is.

We herinneren er nu weer aan dat ons blad de arbeiders voorbereidt op de gevaren, die hen nu bedreigen. Voorbeeld: het rapport der Staatscommissie ter verdediging van Ned. Indië, dat als het slechts gedeeltelijk uitgevoerd wordt, de oorlogslasten enorm zal verzwaren.

Ander voorbeeld: de naderende crisis, die groote werkloosheid en duurte veroorzaakt.

De S. D. A. P. zal ook tot de erkenning van die feiten komen, maar — pas, als 't te laat is.

Vreemd schijnt het, dat feiten te laat gezien worden door oogen, voor welke «onzienlijke dingen», als Alg. Kiesrecht en Staatspansioen, geopenbaard zijn.

De oplossing van het raadsel is deze, dat tijdige erkenning de plannen der leiders zou doen mislukken.

Nu kan men vragen: Als het waar is, dat de leiders evengoed als wij weten, dat de verwachtingen der arbeiders op teleurstelling moesten uitloopen, als ze weten, dat er niets, niets «binnen te halen» is, maar dat integendeel de lasten verzwaren zullen worden, wat zit er dan toch voor wezenlijks aan die plannen vast, dat de leiders alles, het

heele revolutionaire karakter der partij, het vertrouwen der arbeiders in hun leiders op 't spel durven zetten, om ze toch maar te werwezenlijken?

Het antwoord vinden we als we zien naar Engeland, waar de liberale regeering door de Arb. Partij gesteund wordt. We knippen daartoe het volgende bericht uit «De Telegraaf»:

Arbeidersleiders en staatsbetrokkingen.

Er bestaat in de Engelsche arbeidersweging, aldus schrijft onze Londensche correspondent d.d. 28 Juli, eenige ontevredenheid over het groote aantal harer vroegere leiders en actieve werkers, in de laatste jaren aan die beweging onttrokken door een aanstelling tot goed bezoldigde staatsambtenaren. Vroeger werd er over geklaagd, dat de regeering van dit land bij dergelijke benoemingen buiten de arbeidersbeweging om ging. En nu zij er vele kundige personen voor allerhande staatsdiensten uitpikte, is het ook weer niet goed.

Keir Hardi beweerde onlangs, dat de arbeidersbeweging achteruitging, doordien er aldus zooveel actieve personen aan onttrokken werden. Zelfs uit zijn eigen socialistische partij, de I. L. P., verwierven velen een baantje bij de rijksarbeidsbeurzen en andere sociale instellingen van den staat. Deze kwestie zal op de e. k. jaarlijksche conferentie van de Labour Party (Arb. Partij) ter sprake worden gebragt. Met het oog daarop werd een tabel samengesteld van het aantal actieve werkers der arbeidersbeweging, in de laatste zes jaren door de liberale regeering tot staatsambtenaren benoemd. Het zijn er in het geheel 374, waarvan 124 in dienst der verzekeringswet zijn, 117 in dienst der arbeidsafdeeling van het ministerie van handel, 48 in dienst van het ministerie van Binnenlandsche Zaken voor arbeidsinspectie en 85 in dienst van andere departementen. De totale minimumjaarwedden over 374 gewezen arbeidersleiders bedragen £ 71.130, het maximum daarvan £ 108.320. (Een £ = f 12.) Het gemiddelde minimum dier jaarwedden bedraagt f 2282, het gemiddelde maximum f 3994. Dat is niet slecht voor gewezen werklieden. Maar dat wordt hun blijkbaar niet gegund. Het vetste baantje verwierf de vroegere en gewezen leider van de Labour Party, David Shackleton, die als lid der nationale verzekeringscommissie een jaarwedde van f 12.000 geniet. Hij is ook een knap man.

In ons land, waar de steun aan de liberalen door een naar verhouding grooter getal soc. dem. zal worden gegeven, waar, als het P. B. der S. D. A. P. zijn zin krijgt, zelfs ministerzetels zullen worden aanvaard, kan er nog rijker oogst worden verwacht.

Dat is het dus, wat aan de verwezenlijking de plannen voor de leiders vastzit:

Baantjes.

Baantjes voor «de actieve werkers».

Maar — wat zit er voor de arbeiders aan. Wat krijgen die? A. J.

Aan de „Marxisten” in de S. D. A. P.

In de resolutie die gij voor uw congres hebt voorgesteld verwerpt gij het ministerialisme, maar gij neemt het steunen van een of ander liberaal kabinet, volgens de toezeggingen van Troelstra, d.w.z. met o.a. het stemmen voor de oorlogsbegroeting, aan.

Gij meent daarmee genoeg voor het revolutionaire socialisme te hebben gedaan.

Inderdaad bederft het steunen van een liberaal kabinet, nu, in Nederland, door sociaaldemokraten, evenzeer het karakter der arbeidersbeweging als het ministerialisme.

Het is even slecht als het ministerialisme, en gij zijt erdoor evenzeer in strijd met het socialisme als de revisionisten.

Het steunen van het liberaal ministerie verwacht nog meer het denken der arbeiders, dan het deelnemen in een ministerie.

Gij toont dit zelf.

Aan den eenen kant noemt gij in uw resolutie (alinea 4) een eenheidsprogram met de liberalen, uitgaand van de herstemmingseischen uwer partij, slechts een schijnbare éénheid, en stelt gij vast (alinea 7) dat de weigering der liberalen om een kabinet zonder socialistten te vormen den onwil om dat program uit te voeren bewijst.

Gij erkent dus dat de liberalen de arbeiders bedriegen.

Aan den anderen kant (alinea 5) zegt gij dat steun der S. D. A. P. aan een burgerlijke regeering de hervormingen van het program waarschijnlijk maakt, en (alinea 6) dat een voorstel der Soc. Dem. in de Kamer om deze hervormingen in te voeren in de Kamer een meerderheid zal moeten vinden.

Hier zegt gij dus dat de liberalen voor de arbeiders te vertrouwen zijn.

Gij zijt zooda steeds tweeslachtig.

Gij durft den strijd tegen het Revisionisme niet aan.

Gij durft den strijd tegen het Liberalisme, zooda uw eigen theorie dien aangeeft en zooda de tegenwoordige politieke en economische verhoudingen dien dringend noodzakelijk maken, niet aan.

Gij zijt niet uit het hout dat de strijd vraagt.

Gij zult dus ook, evenals altijd, weder door het revisionisme verslagen worden, en uw eigen tweeslachtigheid zal, als steeds, het wapen zijn waarmee men u verslaat.

Uw fout van dit maal zit niet in deze resolutie.

Zij zit daarin dat gij hebt meegedaan, om, ter wille van macht in de Kamer, de macht der arbeiders buiten de Kamer, door het heulen met de liberalen, te breken.

Wanneer gij dit nu niet inziet, wanneer gij doorgaat ondanks uw wantrouwen toch op uwe wijze met de liberalen te heulen, dan zijt gij nu voor goed verloren voor den revolutionairen strijd en voor goed onderworpen aan Troelstra en consorten, d.w.z. aan de liberale bourgeoisie. Evenals zij wordt gij dan leiders die de macht en de bewustwording der arbeiders ondermijnt.

H. GORTER.

Sluit u aan bij de S. D. P.

Troelstra.

Troelstra heeft meer dan iemand anders het karakter der Nederlandsche arbeiders bedorven door hun geest, opgevoed in plat alledaagsch begrip en klein egoïsme, te richten op hervormingen, te bereiken door Kamer- en partijgekonkel.

Hij deed dit onder valschen Marxistischen schijn, met bedrog der arbeiders, dikwijls zijn eigen partijgenooten.

Die arbeiders, een deel van hen, door hem zelf bedorven, eischen nu van hem dat hij een daad doet, in overeenstemming met, een consequentie van dat bederf.

Troelstra aarzelt en tracht te ontkomen.

De Nemesis bereikt hem nu of later.

H. G.

Uit Zuid-Afrika.

De Mijnwerkersstaking aan de Witwatersrand.

Onze medewerker te Pretoria schrijft ons d.d. 7 Juli: De staking die zich uit een kleinigheid heeft ontwikkeld is tenslotte in een opstand veranderd. Heden, 7 Juli, is zij geëindigd met een volledige overwinning voor de arbeiders. Eergisteren zag de toestand er ontzettend uit. Er was een geweldige macht bereiden politie en militaire ruitery evenals politie te voet en infanterie te Johannesburg bijeengebracht. Botsingen konden dan ook niet uitblijven. Maar ik loop vooruit. Ik zal liever de geheele strijd van het begin af meedeelen.

Op de Nieuw-Kleinfonteinmijn maakte de directie een nieuwe regeling van de werkdij van ondergrondse machinisten. Deze zouden dan ook Zaterdagmiddags moeten werken. Zij weigerden echter. Toen de directie niet wilde toegeven gingen alle arbeiders dier mijn in staking. Dit gebeurde spontaan. De mijn lag eenigen tijd stil totdat er voldoende onderkruipers waren om weer aan het werk te gaan. Toen gingen de stakers weer met de directie onderhandelen. De heeren konden echter niet zoo maar die goeie onderkruipers aan den dijk zetten! Nee, ze zouden alleen zooveel man terugnemen als er nog plaatsen open waren. Dit verbitterde de stakers nog meer. Zij gingen daarom in optocht naar andere mijnen der zelfde maatschappij en de arbeiders werden daar «uitgehaald». Dit beteekent, dat, voordat de mannen aan het werk gingen, de toestand aan hen werd duidelijk gemaakt, en zij dan uit pure solidariteit eveneens het werk neerlegden. Zij wachtten geen orders van hun hoofdbestuur af, eenvoudig spontaan werd een lijst van grieven opgesteld en gingen ook zij in staking. Maar heel spoedig werden door deze steeds grooter wordende menigte stakers ook mijnen van andere maatschappijen bezocht en binnen een paar dagen lag de heele mijnindustrie stil. De besturen der vakverenigingen zagen nu de kans schoon voor een algemeene werkstaking. De heele Zuid-Afrikaansche arbeiderswereld is vol van grieven. De mijnwerkers hebben als eerste op de lijst de ontzettende sterfte aan mijntering, $\frac{1}{3}$ der kaffers van midden-Afrika sterven jaarlijks aan deze beroepsziekte. Zoover als kon worden nagegaan blijkt dat 160 van de 1000 blanken in de mijnen jaarlijks eveneens te gronde gaan. Tot nu toe trokken de heeren de schouders op; er was immers zoo weinig aan te doen! — Zij bedoelen natuurlijk dat zij de kosten van eventueele maatregelen tegen de ziekte niet willen afstaan — hun winst zou te veel verminderen en wat kan hun die «werkmantroep» schelen. Een andere mijnwerkerseisch is de 8 uren-dag. Maar ook de spoorwegwerkers hebben sterke grieven. Daar is b. v. de loonkwestie. De vaklui willen £ 1 per dag hebben. (£ 1 = f 12.—, wat in Z. Afrika lang niet zooveel zeggen wil als hier). Zij willen bovendien een minimumloon voor allen. Er zijn nu niet-vaklui die voor het schandelijke loontje van drie en een halve shilling (= f 2.10) moeten werken. Dat is voor de prijs van zeven brooden! Dan willen zij het stukwerk afgeschafte zien.

Het gevolg van al deze grieven was, dat de algemeene staking dreigend nabij was. De kapitalisten vonden dit echter niet prettig. De arbeiders stonden er goed voor, de staking zou lang kunnen duren en dat zou een belangrijke vermindering in het dividend kunnen worden. Zij hadden er in 't geheel niet op gerekend dat deze strijd zich zoo snel zou uitbreiden. Wat nu gedaan? Toegeven? Dat nooit! Die werklui moesten eens een goeden les krijgen, om ze eens en voor al dergelijke grappen af te leeren. Daarom troepen. In een korte tijd hadden zij hun werktuig, de regeering, dan ook een geweldige soldaten- en politiemacht in Johannesburg laten concentreren. Dit was niets anders dan provoceren met het doel om het bedoelde lesje te kunnen geven. De gelegenheid kwam maar al te gauw. Er werd een massavergadering gehouden op het marktplein te Johannesburg. De regeerders herinnerden zich nog een wetje van lang geleden, waarbij ze samscholingen van meer dan zes personen konden verbieden. De vergadering werd derhalve verboden. Terwijl de leiders de menigte toesprak werd het verbod aan hun overhandigd met de mededeeling onmiddellijk uit elkaar te gaan. Dit gebeurde niet. De politie kreeg bevel op de massa in te rennen en de sprekers werden van hun podium gesleurd. Een oude boer weerde zich daarbij dapper. Hij velde drie agenten neer voor hij werd gearresteerd. De stakers hebben hem kort daarna uit de politieheden bevrijd. Deze charge hielp echter niet. Toen werd de cavallerie er op afgestuurd. Zij renden op de massa in met de blanke sabel en menige arbeider is hier neergeveld. Dit was echter de laatste druppel in de reeds volle, bittere beker der arbeiders. De leiders hadden geen macht meer. De woede der massa was ontketend door het optreden der soldaten. De kreet werd gegeven: »Naar het station!» «Stop de treinen,

om het aanbrengen van soldaten te voorkomen. Een massa arbeiders holden daarop naar het station. Overweldigd daar eenige honderden politiemannen en staken het gebouw in brand. Een groot deel van het gebouw brandde af, daar de brandweer verhinderd werd te blussen. Van hier ging men naar het groote gebouw van de meest heftige magnatenkrant de 'Star'. Ook dit brandde geheel af. Van een rijke winkelier werd gezegd, dat hij op de stakers geschoten had. De spiegelruit van zijn winkelgebouw, dat een blok huizen groot is, werden alle vernield. Ook de ruiten van de klub der magnaten. Er werd vooral in de omtrek der klub heftig door de soldaten op de massa geschoten. Twintig man werden gedood en een kleine twee honderd gewond.

De regeering begon nu beangst te worden door de dreigende houding der spoorwegmannen. Wat te doen? Natuurlijk troepen! Op 5 Juli werden 150 man gestationeerd in de werkplaatsen te Pretoria. Toen de arbeiders verschenen waren de soldaten in de werkplaats. Zij wilden toen niet weer aan het werk voordat de troepen waren teruggetrokken. Er was niets met hen te beginnen, derhalve moesten de soldaten weg.

's Middags werd een overeenkomst gesloten tusschen de regeering en de stakers, waarbij de stakers de eischen, waarom de strijd begonnen was, volledig ingewilligd kregen. Zij moesten dan direkt weer aan het werk gaan. Daartoe konden zij niet besluiten. De Maandag daarop werden de slachtoffers begraven. Dien dag staakten alle werklieden door het heele land. — Alleen de mailtrein mocht loopen. De arbeiders behaalden zodoende een volledige overwinning, doch de spoorwegmannen zijn nog niet tevreden. Zij hebben wel belofte gekregen, maar daar het schijnt dat de regeering de uitvoering daarvan wil uitstellen, staat de algemeene staking reeds weer voor de deur. Zij hebben nog zes dagen tijd. (Men weet dat de Bond ten slotte besloot geen alg. staking te houden. *Red.*)

Het prettigste is wel dat de helft der 10,000 stakers jonge Afrikaansche boeren zijn. Ik heb er een van hen de massa hooren toespreken, met meer enthousiasme en met een helderheid die men bij vele Europeanen niet zou verwachten. — H.

De Pest op Oost-Java.

De pest op Java neemt toe, schrikbarend toe. En sinds de heeren van Java ter wille van de planters — zooals door ons vroeger aangetoond is — die geregeld arbeiders noodig hebben, het militair pestkordon lieten opheffen, staat men radeloos en feitelijk werkeloos tegenover deze ziekte, en begint ze evenals in Britsch-Indië een vast verschijnsel op Java te worden. Dat is dan weer één van de zegeningen van het moderne kolonialisme en van het imperialisme!

Jl. Donderdag deed de telegraaf de Hollanders opschrikken: Dr. Rodenhuis is door pest aangetast. Dr. Rodenhuis is geneesheer bij de plaatselijke geneeskundige dienst in Madioen en Magelan.

Welnu, wij schrokken van dit ééne Europeesche geval zeker niet meer dan van de schrikbarend stijgende inlandsche pest-cijfers, waarop we nu reeds sinds eenige tijd de aandacht vestigen. We hopen, dat dit Europeesche geval het geweten der heerschers zal wakken. Maar zal dit het geval zijn? We merken er niets van in de groote kranten, die dit geval eenvoudig registreeren als »een slachtoffer van zijn beroep«, zooals de inlandsche gevallen telkens worden weergegeven als cijfers, cijfers, koud en hard. Er zijn nog genoeg geneesheeren, en vooral: er zijn genoeg Javanen, om te werken, als men ze maar vrij laat in hun beweging, en géén — militair kordon.

Dr. Rodenhuis is geneesheer bij de plaatselijke dienst in Magelan. Maar weet men, dat in Magelan de toename der pestgevallen uiterst snel gaat? Ziehier een staatje: Van 4—17 Juni: 5; 18 Juni—1 Juli: 9; 2—15 Juli: 17; 16—29 Juli 61 pestgevallen! En de dooden: 4, 8, 17, 59!

En ook in het algemeen is de stijging buitengewoon. Wij noemden in ons nummer van 19 Juli het veertiendaagsche cijfer van 4 t/m 17 Juni van 351 gevallen en 325 dooden een rekord. Maar sindsdien is dit rekord reeds tweemaal geslagen. Van 2 t/m 15 Juli waren de pestgevallen 405, de dooden 385; en van 16 t/m 29 Juli de gevallen 456 en de dooden 454.

Bovendien, is sinds Juni Magelan in de epidemie betrokken, sinds 16 Juli zijn ook Bankalan, Bangil en Lamongan — behalve alle vroeger genoemde streken — erin betrokken. En op Madoera is sinds half Juli de pest óók al officieel gekonstateerd, al zijn daarvan nog geen cijfers. Solo, Rembang en Semarang worden thans bedreigd.

Het *Bat. Nbl.* konstateert een ziektecijfer van 2512 over het eerste halfjaar van 1913. Wij tellen belangrijk meer, nl. 3651 officieel gekonstateerde gevallen en 3497 officieel gekonstateerde dooden van 1 Januari tot en met 1 Juli. En tot einde Juli meer dan 4500 officieel gekonstateerd. Als dat zoo doorgaat wordt het jaarcijfer niet 5000, zooals het *Bat. Nbl.* veronderstelt, maar minstens 8000 ziektegevallen en bijna evenveel dooden.

Maken we onze vergelijkingen met vorige jaren, dan zien we dat in het 8 weeksche tijdperk 4 Juni tot 30 Juli 1913: 1485 pestgevallen voorkwamen waarvan 1423 dooden; d. i. 185 à 186 gevallen per week, waarvan 177 à 178 dooddelijk. In het overeenkomstige tijdperk van 1912 (5 Juni tot 31 Juli) waren deze getallen slechts 164 gevallen en 157 dooden in het geheel; 20 à 21 gevallen en 19 à 20 dooden gemiddeld per week. De ziekte is dus in dat ééne jaar vernegenvoudigd. En zelfs in 1911 (1 Juni tot 2 Aug.) waren de gevallen «slechts» 437, de dooden «slechts» 418; gemiddeld per week 49 à 50 gevallen en 47 à 48 dooden. Dus is de ziekte bijna verviervoudigd ver-

geleken met twee jaar geleden. Het is dan ook thans verreweg de ergste tijd die nog ooit in de pest-epidemie op Java is voorgekomen, en waar gaan we nog heen?

Nu meldt de *Javabode*, dat in 1911 ruim 3½ miljoen gulden tegen de pest werd uitgegeven, daarentegen in 1912 nog geen 2 miljoen. Het verschil zal wel te verklaren zijn uit de opheffing van het dure pestkordon in April 1912. Maar men dient hierbij niet uit het oog te verliezen dat in het dure jaar 1911 de pest dan ook terugging, daarentegen in het goedkoopere jaar 1912 geweldig begon aan te zwellen, zij het ook nog niet zóó geweldig als thans. Zou men dus voor werkelijke bestrijding der ziekte niet beter doen tot het dure pestkordon terug te keeren?

Nu is men, tegenwoordig sterk bezig de ziekte te bestudeeren, hetgeen natuurlijk op zichzelf zeer valt toe te juichen. Evenwel hebben wij vroeger aangetoond hoe zelfs bij deze studie het klassebelang der planters voorzit. Men wil n. l. goedpraten en plausibel maken: het afschaffen van het kordon. En sindsdien heeft men zich vooral op de woningverbetering geworpen ter bestrijding van de pest. Maar onpartijdige onderzoekingen als die van de Hamburgsche Prof. Durbar waarschuwen juist tegen het al te veel steunen op deze manier van pestbestrijding, omdat het er eigenlijk geene is.

Tot slot willen wij om de manier van pestbestrijding in Indië weer eens te karakteriseeren het volgende sterke staaltje in zijn geheel weergeven, zooals wij het aan de N. Rott. Ct. ontleenen:

Sedert eenige dagen worden op aandringen van den Geneeskundigen Dienst spoorwagens ontzwaard.

De pest-commissie in den Oosthoek was tot de overtuiging gekomen, dat het afsluiten van de door pest besmette streken alleen geen afdoende waarborg opleverde tegen verspreiding der ziekte, zoolang niet de goederen of voor den uitvoer geheel ontsmet werden of — en dit het allerliefst — heelemaal niet uitgevoerd werden.

Het verbod van uitvoer uit besmette streken zou echter alleen toelaatbaar zijn in gevallen, dat de ziekte in die streken epidemisch werd. Zoolang dus geen groot gevaar uit zulk een door pest aangetaste streek dreigde, zou het stopzetten van den handel te veel schade aan de bewoners berokkenen, aldus een correspondent van het Soer. Handelsbl.

Toch bleef die uitvoer, van zekere producten, een blijvend gevaar voor verspreiding der gevreesde ziekte opleveren, en dit niet alleen bij den uitvoer, doch ook in algemeen zinnig bij den invoer op Java van bepaalde artikelen uit plaatsen en landstrekken, waar pest heerschte.

De artikelen, welke door den geneeskundigen dienst het meest gevaarlijk geacht werden, welke zich dus het meest eigenden de besmetting over te brengen, waren rijst, dedek (zemelen), hooi en in algemeen zinnig dat soort goederen waarin de pest-ratten zich het gemakkelijkst konden overgeven, zonder ontdekt te worden.

Met den spoorwegdienst werd in overleg getreden, wat de beste wijze zoude zijn de genoemde soorten goederen zonder daaraan blijvende schade aan te richten, zooveel mogelijk van ratten te zuiveren. Wel werden de schepen, waarin de geïmporteerde rijst aankwam ook reeds ontsmet, zoodra echter de zak rijst in de pakhuizen kwam, bleken de zakken weer vervegen te worden van de ratten. En nu had een nauwkeurige statistiek uitgewezen, dat de pesthaarden in de meeste gevallen ontstonden om en in de nabijheid van rijst-goedangs, padi-schuren, e. d.

Het overleg met den spoordienst had tot resultaat, dat te Weltevreden tal van proeven genomen werden, hoe op de beste en goedkoopste wijze de gesloten goederenwagens met hun rijstlading konden worden ontzwaard.

Dan weer deugde het toestelletje niet, omdat onderweg gevaar voor brand zou kunnen ontstaan, dan weer was de plaats van het toestelletje verkeerd, dan weer bleek de uitwerking voldoende, totdat men tenslotte het eens werd over de eischen, waaraan de plaats en het toestelletje in den volgeladen wagen moesten voldoen.

Daar zwaveldamp zwaar is, moest de plaats van het toestelletje boven in den wagen gezocht worden. Ten einde nu de lading niet in den weg te liggen en ook geen gevaar te loopen, dat door het schudden van den wagen de lading tegen het toestelletje met brandende zwavel zou vallen, waardoor allicht brand zou kunnen ontstaan, werd de plaats gekozen vlak voor en boven de schuifdeur van den goederenwagen.

Het toestelletje zelf werd geconstrueerd uit een blikken bak, waarin op zand en steenen een aarden potje rustte. In de aarden pot werd een handvol zwavel gestort. Dit aangestoken en het geheel aan twee pinnen opgehangen in den wagen. De wagen werd gesloten, alle retsen en openingen met vliegenpapier dichtgeplakt en het ontsmettingsproces kon een aanvang nemen.

De wagen werd na genoemde manipulaties gewoon in den trein gezet en verzonden. Op het bestemmingsstation was de zwavel opgebrand en de ratten.... dood. *Simple comme....* (zoo eenvoudig mogelijk, niet waar!)

Maar....? — zoo redeneerde de S.S. — als de rijst nu bederft? Geen bezwaar, zei de geneeskundige dienst. Wij dragen de schade. Jawel, zoo overwoog men bij de spoor, als de handelaren nu in de gaten krijgen, dat hunne goederen bij de S.S. geclaytonniseerd worden, dan zullen ze niet meer per spoor verzenden, maar vervoer in de grobaks of per prauw kiezen boven den spoorweg.

Natuurlijk dat dit redelijk argument gehoor vond, en de toezegging gedaan werd, dat op de belangen van S.S. zou worden gelet.

Wij vragen ons echter af, zoo besluit de berichtgever, hoe wil nu de commissie zonder een door pestbesmette streek met een cordon militairen geheel af te sluiten elke grobak op elken weg claytonniseeren? Afscheiden nog van de vraag hoe men een grobak met dedek of een prauw met rijst kon ontzwaren?

In de praktijk zal dus de zoo mooi in theorie opgezette redeneering door onvoldoende uitvoerbaarheid een mislukking worden en intusschen den lande op duizenden guldens scha komen, en aan schadevergoedingen en aan onderhoudskosten en der S.S. verlies van vervoer, tenzij de slimme vervoerder zijn goederen met de kar een spoorhalte verder brengt, dan waar geclaytonniseerd wordt en ze daar ten vervoer aanbiedt.

Is het niet verduiveld grappig, dit alles?

Als het niet om duizend menschenlevens ging, ja! Maar nu ziet men eens, hoe beschaving en bezit in Indië met het leven der inlanders omspringen, met wat een smerig cynisme! Als hier eens epidemie komt, hebben de lui dan ook zoo'n lol?

Maar tevens ziet men, dat de afsluiting met een kordon militairen de eerste vereische is voor een ernstige pestbestrijding in Indië. Wp.

Het kleinste kwaad?

(Ingezonden.)

In het stukje «Karakteristiek» dat de vorige week in «De Tribune» stond, heeft Wp. het over «het kleinste kwaad». Wp. beschouwt als het kleinste kwaad de S. D. A. P., wanneer men deze partij vergelijkt met liberalen of clericalen. En in verband hiermede zegt Wp. over de verkiezing in Weesp:

«Onze partij deed haar plicht, zij steunde voor de herstemming naast haar eigen kandidaat, de kandidaat der S. D. A. P.»

Wp. heeft hier gelijk. Het was onze plicht de Arb. Partij te steunen. Anders zouden wij handelen tegen de verkiezingsresolutie in, welke op ons laatstgehouden congres werd aangenomen.

Toen deze resolutie in bespreking kwam in de afd. Rotterdam, was er een vrij sterke minderheid (waarschijnlijk is dit in alle Afdelingen het geval geweest,) welke het met de strekking der resolutie niet eens was.

Waarom toch, moeten wij, waar geen kandidaten van onze zijde zijn gesteld, de mannen der S. D. A. P. steunen? Waarom bij herstemmingen op den S. D. A. P. er overgaan?

Zoo vroegen wij. Wat is toch het onderscheid tusschen deze partij en de politieke bonden welke aan de verkiezingen meedoen, en geen S. D. voor hun naam hebben? Ja, is deze partij, welke als arbeiderspartij de arbeiders oproept hunne klassevijanden, de liberalen, te steunen, niet gevaarlijker voor de arbeiders, dan de liberalen zelf? Neen, riepen de voorstanders, neen, jullie wilt onze partij op paden brengen, welke ons tenslotte buiten de beweging zouden voeren. Want, hoe verwaterd de S. D. A. P. ook is, zij is in ieder geval nog een bij de Internationale aangesloten socialistische partij. En dan, zij is vóór Algem. Kiesrecht en zij neemt toch stelling tegen het militarisme?

En de voorstanders der resolutie behielden de overhand.

En nu? Wat voor reden heeft men nu nog de S. D. A. P.'ers bij verkiezingen te prefereren boven andere partijen? Omdat zij socialistisch is? In één der laatste nummers van «De Tribune» stond, dat wij na de verkiezingen nog maar de eenige socialistische partij zijn hier te lande.

Omdat de S. D. A. P. bij de Internationale is aangesloten? Maar in het laatste nummer van «De Tribune» toonde v. K. aan, in het laatste gedeelte van zijn artikel: «Erbarmelijke schrijverij», dat door haar optreden de S. D. A. P. zich buiten de rijen der Internationale heeft geplaatst. En van de overige argumenten der voorstemmers van de resolutie is ook geen enkele meer van kracht. De strijd voor Algem. Kiesrecht, 8-urendag, Staatspensioen, Openb. Onderwijs en zoovele andere socialistische eischen, heeft de S. D. A. P. al reeds lang gestaakt. En wat misschien nog 't ergste is, door haar verklaring voor de oorlogsbegroting te zullen stemmen, heeft de S. D. A. P. het laatste revolutionaire vonkje dat er misschien nog gloeide, uitgeuoofd.

Dit moet voor ons de deur dicht doen.

Ziet partijgenooten, wanneer wij van de S. D. A. P. hooren, dat zij de vrijzinnigen boven de clericalen verkiest, als te zijn het kleinste kwaad, dan wordt daar zeer terecht kritiek op uitgeoefend.

En vanwaar dan dat wikkelen en wegen, teneinde de S. D. A. P. het «kleinste kwaad te kunnen noemen? Is dit niet de eerste stap op den weg der «scharrelpolitiek»?

Na alles wat in de S. D. A. P. gebeurd is, mogen wij niet nog meer verarring stichten in de hoofden der arbeiders, door de S. D. A. P. als 't kleinste kwaad voor te stellen. De S. D. A. P. staat even ver van ons af als welke partij ook.

Slechts wanneer wij, ook bij de verkiezingen staan tegen liberaal, clericaal en reformist, slechts dan zullen wij verheldering in de hoofden der zoozeer misleidde proletariërs kunnen brengen.

Alleen wanneer wij dat doen, zullen de arbeiders het verschil duidelijk zien tusschen onze socialistische politiek en de politiek der S. D. A. P.

Rotterdam, 29 Juli '13.

J. VISSER.

Naschrift van de Redactie.

Wij beweren niet dat wij onder alle omstandigheden de Arb. Partij tegenover de kapitalistische partijen het kleinste kwaad zullen achten. Wij kunnen ons voorstellen — en de Arb. Partij schijnt inderdaad hard die weg op te willen gaan — dat de Arb. Partij zich zóó met de liberale partij verzwagert, dat er geen sprake meer kan wezen van een kleinste kwaad tusschen die twee. Wij kunnen ons voorstellen dat een daadwerkelijk deelnemen van de Arb. Partij aan de kapitalistische Regeering of een werkelijk voorstemmen van de kamerfractie der Arb. Partij vóór de oorlogsbegroting ons kan dwingen even sterk stelling te nemen tegen de Arb. Partij als tegen andere regeerings- en militaristische partijen. Maar laten wij ons hoeden voor al te overijde daden. In elk geval zou zulk een verandering van taktiek eerst behoorlijk in onze Partij overwogen moeten worden, want daarin stemmen toch al onze partijgenooten overeen: in de tot dusverre gevolgde en door onze Kongressen vastgestelde taktiek gold de Arb. Partij ondanks alles als het kleinste kwaad. En dan: Internationaal wordt bij herstemmingen, als er eenig werkelijk onderscheid is, aan het kleinste kwaad de voorkeur gegeven. Men zal toch nog niet willen beweren dat de innerlijke overeenstemming tusschen de Arb. Partij en de liberalen reeds zoo groot is als bijv. de innerlijke overeenkomst tusschen de coalitie en de concentratie? Men zal toch niet willen beweren, al is dan de Arb. Partij nog nauwelijks een socialistische te noemen, dat ze óók niet een partij is die op haar manier voor verbeteringen en voor macht aan de arbeiders opkomt? Welnu als ze dan een gewone, enigszins radikale volkspartij is, zouden we haar dan niet bij herstemmingen, althans in het algemeen, de voorkeur moeten geven boven de onvervalscht kapitalistische klerikalen en liberalen? Ons dunkt, voorloopig althans nog, van wel.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. Deutscher Arbeiter Bildung-Verein. Dezen Zaterdagavond, 9 Aug., spreekt Wijnkoop in openbare vergadering in Café Metropole, Rembrandtplein, voor deze vereniging over het onderwerp: *Is die Teilnahme an der Regierung durch Sozialisten vereinbar oder nicht mit dem Zweck der Sozialdemokratie?*

Korrespondentie. Het vervolg van Wacht, Vakbeweging, Afdelingsberichten en andere stukken moesten wegens groote aandrang van kopie blijven liggen.

Advertentiën

Kost en inwoning gezocht in arbeiders-(vegetarisch) gezin te Rotterdam.
Brieven letter A, bij P. KOETEN, Grootte Kerkplein 8a, Rotterdam.